

VALTION TUET

C 28/96 (ex NN 6/96)

Saksa

(96/C 290/08)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artikla)

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen komission tiedonanto jäsenvaltioille ja muille, joita asia koskee, tuista, joita Saksa aikoo myöntää entisessä DDR:ssä tehtäviä investointeja varten tarkoitetun 8 prosentin verotuksellisen investointipalkkion tarkistamisen yhteydessä

Komissio ilmoitti seuraavalla kirjeellä Saksan hallitukselle päätöksestään aloittaa 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely.

"1. Lokakuussa 1992 tehdyllä päätöksellä komissio hyväksyi

— entisessä DDR:ssä ennen 1 päivää heinäkuuta 1994 aloitettuja ja vuoden 1996 loppuun mennessä valmistuneita investointeja varten myönnettävän verotuksellisen investointipalkkion, jonka intensiteetti on 8 prosenttia (vrt. N 561/92);

— entisessä DDR:ssä tehtäviä kesäkuun 30 päivän 1994 jälkeen aloitettuja ja vuoden 1996 loppuun mennessä valmistuneita investointeja varten myönnettävän verotuksellisen investointipalkkion, jonka intensiteetti on 5 prosenttia (vrt. N 561/92) (määräaikaa pidennetty vuoden 1998 loppuun marraskuussa 1995 tehdyllä komission päätöksellä (vrt. N 494A/95)).

Heinäkuussa 1994 tehdyllä päätöksellä komissio hyväksyi yritysten, joiden henkilöstön määrä on enintään 250, entisessä DDR:ssä tekemille investoinneille myönnettävän verohelpotuksen, jonka intensiteetti on 10 prosenttia. Tuki voidaan myöntää investoinneille, jotka on aloitettu kesäkuun 30 päivän 1994 jälkeen ja lopetettu vuoden 1996 loppuun mennessä (määräaikaa pidennetty vuoden 1998 loppuun marraskuussa 1995 tehdyllä komission päätöksellä, vrt. N 494A/95). Kyseinen 10 prosentin tukiosuus edellyttää 5 miljoonan Saksan markan tuikelpoista investointia vuosittain.

Tuen intensiteetti ilmaistaan bruttona, ja se koskee ainoastaan laiteinvestointeihin tarvittavien taloudellisten hyödykkeiden hankintakustannuksia (10 % brutto = 6,5 % netto) (tai kyseisiä hyödykkeitä koskevia tuotantokustannuksia, kun edunsaajayritys tuottaa hyödykkeet omilla voimavaroillaan). Investointi katsotaan aloitetuksi siitä hetkestä, kun taloudellinen hyödyke on tilattu (tai kun hyödykkeen tuotanto on aloitettu).

2. Saksan viranomaiset ilmoittivat jälkikäteen 19 päivänä joulukuuta 1995 annetussa tiedonannossaan 8 prosentin verovähennystä koskevien säännösten tar-

kistuksesta. Komissiolle toimitettiin lisätietoja 27 päivänä maaliskuuta 1996 päivätyssä tiedonannossa ja 18 päivänä maaliskuuta 1996 Bonnissa järjestetyssä kokouksessa.

Koska tarkistuksesta vastoin perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaista menettelyä ei ilmoitettu ajoissa komissiolle, se tuli laittomasti voimaan.

3. Tarkistus tuli voimaan vuoden 1996 verolain ('Jahressteuergesetz 1996') yhteydessä 1 päivänä tammikuuta 1996. Uusien säännösten mukaan 8 prosentin verotuksellinen investointipalkkio myönnetään investoinneille, jotka on (ehdottomasti) aloitettu ennen 1 päivää heinäkuuta 1994 ja (tällä hetkellä) suoritettu vuoden 1998 loppuun mennessä (vuoden 1996 sijaan).

4. Ilmoitettu tarkistus ei kannusta lisäinvestointeihin. Edelleenkin vain ennen 1 päivää heinäkuuta 1994 tilatut laitteet (tai sellaiset, joiden valmistuksen edunsaajayritys on aloittanut ennen kyseistä päivämäärää) oikeuttavat tukeen.

Lisäksi on syytä todeta, että ennen 1 päivää heinäkuuta 1994 aloitetut taloudellisten hyödykkeiden hankinnat/tuotannot eivät oikeuta investointeja varten myönnettävän 5 prosentin eivätkä myöskään 10 prosentin verohelpotukseen.

5. Investointeja varten myönnettävä verotuksellinen tuki on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 61 artiklan 1 kohdan mukaista valtion tukea.

6. Ehdotettu tarkistus mahdollistaa 8 prosentin verotuksellisen tuen myöntämisen myös sellaisissa tilanteissa, joissa yritys ei olisi voinut saada tukea ilman kyseistä tarkistusta.

Ehdotetulla tarkistuksella on kilpailua vääristävä vaikutus, jonka vastapainoksi ei saada kannustusta lisäinvestointeihin ja joka ei sen vuoksi helpota alueellista kehitystä 92 artiklan 3 kohdan alueellisten poikkeusmääräysten perusteella. Ottaen huomioon talousarvioon liittyvät rajoitukset, joita Saksan viranomaiset kohtaavat, tutkittavana olevan tarkistuksen

perusteella myönnettävien tukien rahoituksen edellyttämät talousarviomäärärahat eivät riittä rahoittamaan muita toimintoja, joilla voitaisiin helpottaa kyseisten alueiden alueellista kehitystä.

Jälkikäteen annetussa ilmoituksessa ja myöhemmissä tiedonannoissa Saksan viranomaiset perustelivat päättymismääräajan pidentämistä teknisillä ongelmilla (ympäristöongelmilla, tehokkaan hallinnon puuttumisella, omistusoikeuksien puutteellisella määrittelyllä), joiden takia jotkut suuret investointihankkeet olivat myöhästyneet erityisesti kemianteollisuuden alalla. Saksan viranomaisten mukaan nämä myöhästymiset eivät olleet ennakoitavissa, eikä niistä voida syyttää asianomaisia yrityksiä.

Lisäksi Saksan viranomaiset totesivat, että vahvistamalla kyseisten yritysten omaa pääomaa tarkistukset edistävät yritysten omia investointitoimintoja ja siten edesauttavat kilpailukykyisten työpaikkojen luomista. Saksan viranomaiset totesivat 27 päivänä maaliskuuta 1996 annetussa tiedonannossa lisäksi, että ilman ehdotettua tarkistusta kyseiset yritykset vähentäisivät investointejaan ja loisisivat vähemmän työpaikkoja.

Komissio ei tässä vaiheessa ole valmis yhtymään Saksan viranomaisten päätelmiin. Edellä mainitut ongelmat olivat tiedossa ja niistä keskusteltiin Saksassa laajalti kauan ennen vuoden 1994 kesäkuun loppua. Tästä voidaan päätellä, että asianomaiset yritykset tekivät päätöksensä täysin tietoisina niiden seurauksista.

On totta, että ehdotetun tarkistuksen avulla voidaan vahvistaa kyseisten yritysten omaa pääomaa. Yrityksen oman pääoman vahvistamista tulee kuitenkin pitää toimintatukena, toisin sanoen tukena, jota komission yleisen käytönnön mukaan voidaan myöntää (tietyin edellytyksin) vain 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa lueteltujen poikkeusten soveltamisalaan kuuluvilla alueilla. Koska oman pääoman vahvistaminen vaikuttaa koko edunsaajayritykseen eikä välttämättä rajoitu hyödyttämään yrityksen toimintaa ainoastaan 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvilla tukialueilla, komissio on tässä vaiheessa sitä mieltä, että tuki, jota myönnetään yrityksen oman pääoman vahvistamisen muodossa, ei kuulu 92 artiklan 3 kohdan alueellisten poikkeusten soveltamisalaan.

Lisäksi komissio epäilee, voiko intensiteetiltään suhteellisen alhaisen tuen lakkauttaminen (nettointensiteetti 5,2 prosenttia) todella vaikuttaa merkittävällä tavalla ennen vuoden 1994 kesäkuun loppua tehtyihin investointipäätöksiin.

7. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen komissio esittää epäilyksensä ehdotetun tarkistuksen soveltu-

vuudesta yhteismarkkinoille. Tarkistus ei kuulu 92 artiklan 2 kohdassa mainittujen poikkeusten soveltamisalaan, koska se ei ole 92 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaista sosiaalista tukea, sen tarkoituksena ei ole korvata 92 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisen luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttamaa vahinkoa eikä se sisälly 92 artiklan 2 kohdan c alakohdan määräysten soveltamisalaan. Edellä mainittujen syiden vuoksi järjestelmä ei kuulu myöskään 92 artiklan 3 kohdan poikkeusten soveltamisalaan. Järjestelmä ei rajoitu pk-yrityksiin, eikä se helpota tiettyä taloudellista toimintaa 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeusten mukaisesti. Ehdotetulla tarkistuksella ei pyritä 92 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti edistämään Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta tai poistamaan jäsenvaltion taloudessa olevaa vakavaa häiriötä. Lisäksi tarkistuksen tarkoituksena ei ole edistää kultuuria tai kulttuuriperintöä.

Näiden epäilysten vuoksi komissio on päättänyt aloittaa 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn tutkittavana olevan tarkistuksen osalta.

Komissio pyytää tässä yhteydessä Saksan hallitusta toimittamaan sille huomautuksensa kuukauden kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta.

Lisäksi komissio pyytää Saksan hallitusta ilmoittamaan menettelyn sääntöjen noudattamatta jättämisestä.

Komissio muistuttaa tämän asian suhteen myös Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisesta lykkäysveloitteesta sekä *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* numerossa C 318, sivulla 3, 24 päivänä marraskuuta 1983 julkaistusta tiedonannosta, joiden mukaan kaikki laittomasti myönnetty tuki, toisin sanoen ilman ennakkoilmoitusta tai odottamatta perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaista komission lopullista päätöstä, voi johtaa tuen takaisinmaksuun niiden yritysten osalta, jotka ovat saaneet tukea laittomasti.

Tämän ohella komissio pyytää Saksan viranomaisia viipymättä ilmoittamaan kyseisestä tarkistuksesta hyötyville yrityksille asiaa koskevan menettelyn aloittamisesta ja laittomasti myönnettyjen tukien mahdollisesta takaisinmaksuvelvollisuudesta aiheutuvista seurauksista.

Komissio muistuttaa tässä yhteydessä, että takaisin maksettavien tukien kokonaismäärästä peritään korkoa siitä hetkestä lähtien, kun tuki on maksettu edunsaajalle, käyttäen viitekorkona korkoa, joka on suuruudeltaan sama kuin kyseisessä jäsenvaltiossa alueellisten tukien nettoavustusekvivalentin laskemisessa tuona päivänä käytetty viitekorko.

Tämä toimenpide on välttämätön aiemmin vallinneen tilanteen ⁽¹⁾ palauttamiseksi poistamalla kaikki taloudelliset edut, joista laittomia tukia saaneet yritykset ovat perusteettomasti hyötynneet kyseisten tukien maksupäivämäärästä lähtien.

Komissio ilmoittaa Saksan hallitukselle, että se kehottaa *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistavassa tiedonannossa jäsenvaltioita ja muita, joita asia koskee, esittämään asiaa koskevat huomautuksensa."

⁽¹⁾ Asiassa C-142/87, Tubemeuse, 21 päivänä maaliskuuta 1990 annettu tuomio.

Komissio kehottaa muita jäsenvaltioita ja muita, joita asia koskee, esittämään kyseisiä toimenpiteitä koskevat huomautuksensa kuukauden kuluessa tämän tiedoksianto-julkaisemispäivästä seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Rue de la Loi 200/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel

Nämä huomautukset toimitetaan Saksan hallitukselle.

VALTION TUET

C 35/96 (ex NN 64/96)

Saksa

(96/C 290/09)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artikla)

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen tiedonanto jäsenvaltioille ja muille, joiden etua asia koskee, sopimuskohtaisesta tuotantotuesta Bremer Vulkanin telakalle risteilyalus Costa I:n rakentamiseen

Komissio ilmoitti jäljempänä toistetulla kirjeellä Saksan hallitukselle päätöksestään aloittaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely:

"Huhtikuussa 1994 italialainen varustamo Costa Crociere ja Bremer Vulkan Werft AG allekirjoittivat sopimuksen suuren risteilyaluksen rakentamisesta. Aluksen rakentaminen aloitettiin kesäkuussa 1994, ja sen on määrä valmistua heinäkuun lopussa 1996. Sopimusarvo, johon sisältyvät tilaajan hyväksymät lisäkustannukset, on nyt 602,219 miljoonaa Saksan markkaa. Hyväksyessään tilauksen telakka arvioi rakennuskustannukset ja valuuttariskin liian pieniksi. Syksyllä 1995 alkaneen ja lopulta toukokuussa 1996 maksukyvyttömyyteen johtaneen Bremer Vulkanin rahoituskriisin vuoksi tilanne kärjistyi edelleen, koska tavarantoimittajat lopettivat sopimuksensa tai vaativat ennakkomaksuja toimituksistaan. Sen vuoksi tästä uuden laivan rakentamisesta telakalle aiheutuneet tappiot (ottamatta huomioon laskennallisia kustannuksia) ovat tällä hetkellä yli 100 miljoonaa Saksan markkaa.

Vuonna 1994 Bremenin osavaltio myönsi 220 miljoonan Saksan markan takauksen 440 miljoonan Saksan markan

laivakiinnityslainalle. Vuonna 1995 myönnettiin 40,7 miljoonan Saksan markan lisätakaus takaamaan luotto, jolla rahoitettiin lisäkustannukset.

Muita sopimuskohtaisia tukia myönnettiin kilpailukyvyyn parantamiseen suunnatun Wettbewerbshilfe-ohjelman perusteella yhteensä 40,6 miljoonan Saksan markan avustusten muodossa. Wettbewerbshilfe-ohjelman yleisten sääntöjen mukaisesti on jo maksettu kaksi erää. Viimeinen erä maksetaan laivan luovutuksen yhteydessä.

Saksan liittohallituksen 10 päivänä huhtikuuta 1996 päivätyistä kirjeistä, joka saapui komissioon 11 päivänä huhtikuuta 1996, komissio sai tietää, että Bremenin osavaltio oli jo ilmoittanut olevansa valmis myöntämään 72,075 miljoonan Saksan markan lainan kattamaan sovittelumenettelyistä aiheutuvat lisäkustannukset. Komissio vastasi 29 päivänä huhtikuuta 1996 päivätyssä kirjeessään, että komission päätös Saksan laivanrakennusteollisuuden tukiohjelmien pidentämisestä (asia N 108/96, 20 päivänä maaliskuuta 1996 päivätty kirje SG(96) D/3160) ei koskenut tätä toimenpidettä, varsinkin kun laivanrakennusteollisuudelle myönnettävistä tuista annetussa seitsemännessä direktiivissä säädetty tuen 9 prosentin enimmäis-